

img1

LIETUVOS AUKŠČIAUSIASIS TEISMAS

NUTARTIS

2022 m. vasario 8 d.
Vilnius

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus atrankos kolegija, susidedanti iš teisėjų Godos Ambrasaitės-Balynienės, Gedimino Sagačio (kolegijos pirmininkas) ir Donato Semo, susipažinusi su 2022 m. sausio 24 d. paduotu atsakovės Lietuvos Respublikos, atstovaujamos Lietuvos Respublikos generalinės prokuratūros, kasaciniu skundu dėl Kauno apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2021 m. lapkričio 15 d. nutarties peržiūrėjimo,

nustatė:

Atsakovė Lietuvos Respublika, atstovaujama Lietuvos Respublikos generalinės prokuratūros, padavė kasacinį skundą dėl Kauno apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2021 m. lapkričio 15 d. nutarties peržiūrėjimo civilinėje byloje pagal ieškovo V. Ž. ieškinį atsakovei Lietuvos Respublikai dėl turinės ir neturinės žalos atlyginimo. Kasacinis skundas paduodamas, remiantis CPK 346 straipsnio 2 dalies 1 ir 2 punktuose įtvirtintais kasacijos pagrindais.

Atrankos kolegija pažymi, kad kasacinis teismas tikrina žemesnės instancijos teismų sprendimų (nutarčių) teisėtumą tik išimtiniais atvejais, kai yra bent vienas iš CPK 346 straipsnio 2 dalyje nustatytų kasacijos pagrindų (CPK 346 straipsnio 1 dalis). Kasaciniame skunde nepakanka vien tik nurodyti kasacijos pagrindą – įvardyto kasacijos pagrindo buvimą būtina pagrįsti išsamiais teisiniais argumentais (CPK 347 straipsnio 1 dalies 3 punktas). Be to, CPK 346 straipsnio 2 dalyje nurodyti kasacijos pagrindai patvirtina, jog kasacija leidžiama ne teisės klausimais apskritai, bet siekiant, jog kasaciniame teisme būtų nagrinėjamos tik tokios bylos, kuriose keliama teisės problemų išsprendimas būtų reikšmingas vienodam teisės aiškinimui.

Kai kasacinis skundas paduodamas CPK 346 straipsnio 2 dalies 1 punkto pagrindu, kasaciniame skunde būtina nurodyti buvus pažeistą materialiosios ar proceso teisės normą, teisinius argumentus, patvirtinančius nurodytos (nurodytų) teisės normos (normų) pažeidimą bei argumentuotai pagrįsti, kad teisės pažeidimas, į kurį apeliuojama, turi esminę reikšmę vienodam teisės aiškinimui ir taikymui, taip pat kad jis (teisės pažeidimas) galėjo turėti įtakos neteisėto sprendimo (nutarties) priėmimui.

Kai kasacinis skundas paduodamas CPK 346 straipsnio 2 dalies 2 punkto pagrindu, kasaciniame skunde būtina nurodyti konkrečią Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisės aiškinimo ir taikymo praktiką, suformuotą byloje, kurių faktinės aplinkybės yra analogiškos ar iš esmės panašios į bylos, kurioje priimtas teismo sprendimas (nutartis) skundžiamas kasacine tvarka, bei argumentuotai pagrįsti, kad teismas skundžiamame procesiniame sprendime nukrypo nuo tokios Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuotos praktikos. Tai daroma analizuojant apskųstuose teismų sprendimuose išdėstytus teisinius motyvus ir juos lyginant su Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuota teisės taikymo ir aiškinimo praktika.

Atsakovė kasaciniame skunde nurodo, kad: 1) teismai padarė proceso teisės normų pažeidimus, nes, sprenddami dėl valstybės civilinės atsakomybės pagal CK 6.272 straipsnį, neatsižvelgė į priežastinio ryšio nebuvimą patvirtinančių aplinkybių visumą, jų neįvertino pagal CPK 185 straipsnio 1 dalies nuostatas. Nesant priežastinio ryšio, kaip vienos iš būtinų valstybės civilinės atsakomybės atsiradimo sąlygų, teismai be pagrindo pritaikė CK 6.272 straipsnio nuostatas. Teismai nustatė, kad visi ikiteisminio tyrimo veiksmai ikiteisminio tyrimo pradžioje ieškovo atžvilgiu (ikiteisminio tyrimo pradėjimas, jo sulaukymas, kratų darymas, įtarimo pareiškimas, įtariamojo apklausa, kardomoji priemonė) buvo teisėti ir pagrįsti. Todėl tokie veiksmai ieškovui negalėjo sukelti žalos. Ikiteisminio tyrimo trukmė savaime neturėjo įtakos ieškovo reputacijos pablogėjimui, kadangi duomenys apie ieškovą spaudoje buvo paskelbti tik ikiteisminio tyrimo pradžioje. Ieškovas neteikė konkrečių įrodymų, kokio intensyvumo buvo jo dvasiniai išgyvenimai, kiek sumažėjo jo galimybės bendrauti bei kaip pablogėjo jo reputacija. Teismo išvada, kad dėl ilgai atliekamo ikiteisminio tyrimo galėjo susiformuoti užsąmonė apie ieškovo kaltę, yra nepagrįsta jokiais bylos įrodymais; 2) teismai neturėjo pagrindo konstatuoti, kad baudžiamasis procesas vežruko nepateisinamai ilgai. Teismo išvados dėl nekonkretizuoto pirmųjų ilgai trukusio ikiteisminio tyrimo termino neatitinka CPK numatytų reikalavimų, keliama teismo sprendimo aiškumui, pagrįstumui ir nuoseklumui. Teismai neatsižvelgė, kad paskutinė ekspertizė, tikrinusi ieškovo pasirašytos sutarties atitikimą VĮ „Mūsų amatai“ tikslams, buvo atlikta 2019 m. spalio 30 d. ir nuo jos atlikimo iki bylos įtariamojo atžvilgiu nutraukimo praėjo nepilni 3 mėnesiai. Toks terminas, atsižvelgiant į bylos apimtį, sudėtingumą bei atliktų veiksmų intensyvumą, nelaikytinas nepateisinamai ilgas. Ieškovas nenurodė, o teismai nenustatė konkrečių proceso dėsimo faktų, procesiniai veiksmai buvo atliekami kompleksiskai visų bendrininkaujančių įtariamųjų atžvilgiu. BPK 176 straipsnyje nurodyti ikiteisminio tyrimo atlikimo terminai nėra naikinamieji ir gali būti pratęsti. Nagrinėjamu atveju nebuvo neginčijamai pripažinta, kad ikiteisminio tyrimo pareigūnai ar prokuroras padarė konkrečią klaidą, turėjusią esminę ir lemiamą reikšmę ieškovo teisių pažeidimui baudžiamajame procese. Ieškovas ikiteisminio tyrimo metu nei karto nesinaudojo įstatymo nustatyta teise kreiptis į teismą dėl proceso nutraukimo dėl pernelyg ilgų trukmės, todėl tikėtina, jog jo teisės šiuo pagrindu buvo pažeistos; 3) teismų priteistas 3000 Eur neturinės žalos atlyginimo dydis iš esmės neatitinka konstitucinio teisingo žalos atlyginimo principo (Konstitucijos 30 straipsnio 2 dalis), CK 6.250 straipsnio 2 dalyje įtvirtintų ir tokios kategorijos bylose teismo taikomų neturinės žalos nustatymo kriterijų, sąžiningumo, teisingumo ir protingumo imperatyvų. Be to, priteistos neturinės žalos dydis akivaizdžiai viršija panašiose bylose priteistos neturinės žalos kompensaciją, neatitinka kasacinio teismo bei EŽTT suformuotos EŽTK 6 straipsnio 1 dalies taikymo ir aiškinimo praktikos.

Atrankos kolegija, susipažinusi su kasacinio skundo argumentais, apeliacinės instancijos teismo procesinio sprendimo motyvais ir jų pagrindu padarytomis išvadomis, sprendžia, kad kasacinio skundo argumentai dėl materialiosios ir proceso teisės normų netinkamo taikymo nepatvirtina CPK 346 straipsnio 2 dalies 1 punkte nustatytų kriterijų kasacijai, t. y. kad egzistuoja teisinis pagrindas peržiūrėti bylą kasacine tvarka. Kasacinio skundo argumentais taip pat nepagrindžiamas nukrypimas nuo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuotos teisės taikymo ir aiškinimo praktikos bei CPK 346 straipsnio 2 dalies 2 punkte nurodyto kasacijos pagrindo egzistavimas. Dėl šių priežasčių darytina išvada, kad kasaciniame skunde nekelama tokių teisės klausimų, kurie atitiktų nors vieną CPK 346 straipsnio 2 dalyje nurodytą bylos peržiūrėjimo kasacine tvarka pagrindą.

Atrankos kolegija konstatuoja, kad pateiktas kasacinis skundas neatitinka CPK 346 straipsnyje, 347 straipsnio 1 dalies 3 punkte nustatytų

reikalavimų, todėl jį atsisakytina priimti ([CPK](#) 350 straipsnio 2 dalies 3, 4 punktai).

Atrankos kolegija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 350 straipsnio 2 dalies 3, 4 punktais ir 4 dalimi,
n u t a r i a :

Kasacinį skundą atsisakyti priimti.
Ši nutartis yra galutinė ir neskundžiama.

Teisėjai Goda Ambrasaitė-Balynienė

Gediminas Sagatys

Donatas Šernas